

Så beskär du BUSKEN

Vårvintern är en bra tid att hyfsa buskagen. Ofta räcker det med att ta bort de gamla grenarna. Så här gör du det på rätt sätt!

AV SUSANNE ANDERSSON FOTO: ESTER SORRI OCH SUSANNE ANDERSSON

TUFFT ELLER FÖRSIKTIGT

1 Det bästa sättet att förnya en buske är att gallra i etapper. På några års sikt har du en tät, fin buske. Börja med att ta bort gamla, risiga grenar nere vid markytan – var tuff! Lämna kvar de yngre grenarna. Nästa år tar du de grenar som är "näst äldst". Gör om detta varje år tills buskens grenar är förnyade.

2 Du kan även trimma busken på höjden lite mer försiktigt, om den har blivit hög och vek. Korta in de långa kvistarna, så att busken blir jämnhög. Klipp ovanför en förgrening.

H ar du buskar i trädgården som har blivit för stora, ser risiga ut eller blommar dåligt? Då kan det vara dags att beskära dem.

När man klipper bort grenar på en buske eller ett träd kompenserar växten med att skjuta ut nya skott. Man får då nya unga grenar som blommar bättre. Busken blir tätare, mindre risig och upplevs som yngre.

För de flesta buskar räcker det med att ta bort de äldsta grenarna och grenar med frostsador. Det brukar kallas för "underhållsbeskärning". Det är extra viktigt att beskära buskar med vacker bark, som exempelvis korallkornell, för att de ska få många nya, röda skott.

Den här metoden kan användas på enstaka buskar, men också en hel häck. Fördelen är att du behåller höjden och

Före

STAMMA UPP BUSKEN

En del buskar med vackra grenar kan vara lämpliga att stamma upp. Man tar bort lägt sittande grenar på huvudstammarna. Du får en luftigare buske och står den centralt placerad kan den ge hela trädgården ett lyft. Det finns också plats att plantera lägre växter under busken, lättskötta fleråriga blommor eller ännu lägre marktäckande växter.

Efter

formen. Du får snabbt en tät och fin häck, utan att förlora insynsskyddet.

Buskar med barr, som gran och tall, är undantag. De har svårt att skjuta nya skott på gammal ved. Därför beskär man de nya skotten. Idegran är det enda barrträd som bryter nya skott på veden.

IBLAND KAN EN total nedskärning vara nödvändig, en så kallad förnygringsbeskärning. Man klipper helt enkelt alla grenar ända ner till marken. Nya skott kommer från roten.

Metoden används främst på äldre, förvuxna buskar och buskar som har klena grenar. Om man bara gallrar finns det risk att grenarna lägger sig ner på marken eller går av vid kraftigt snöfall. Buskar vars grenar frusit bort under vintern kan också

beskåras hårt. Även en gammal risig häck kan behöva beskåras på samma sätt. Efter den första hårda beskärningen beskär du när häcken har vuxit 15–20 centimeter. Upprepa när häcken har vuxit ytterligare 15–20 centimeter och så vidare, tills önskad höjd har uppnåtts.

Kraftig beskärning är en tuff behandling för växten, vilket kräver extra omsorg med kompletterande gödsel och jordförbättring. Från zon 5 och uppåt är tillväxten inte lika stark och man bör då beskära mer måttligt och inte lika ofta.

Många av de plantor vi köper i handeln är inympade på en annan rot än sin egen och ibland kan skott skjuta i väg från ursprungsväxten. Dessa rotskott måste man ta bort tidigt. Ursprungsväxten kan annars ta död på sin inympade gäst. ☘

LITEN LATHUND

Vårvintern är generellt sett en bra tid för beskärning. Man ser enklare att avgöra vad som ska tas bort. Det gäller framför allt buskar som blommar på nya skott under sommar eller höst.

Men undvik att beskära då det är tio minusgrader eller kallare. Grenarna är då mycket sköra och bryts lätt av. I stället för små beskärningssnitt kan det bli kraftiga skador som lätt blir inkörsport för diverse sjukdomar. Rosor klippas ungefär när björkens löv spricker ut.

När det gäller buskar som blommar tidigt på våren eller försommaren på fjolårsskott är det bättre att vänta till efter blomningen. En del känsliga buskar som "blöder" beskär man under JAS-perioden (juli, augusti, september).

Här är en liten guide för när några träd och buskar beskåras:

Vårvinter

Häggmispel, aronia, berberis, karagan, katsura, hassel, oxbär, hagtorn, benved, paradibuske, try, praktröy, prydnadsapel, schersmin, spirea, smällspirea, rönnspirea, ölandstok, hägg, silverpäron, måbär, fläder, pil, rödvide, snöbär, syren, olvon, rysk kornell.

Sommar

Syrenbuddleja, perukbuske, rosenkvitten, lavendel, kornell, lagerhägg, pärlbuske, bergbambu, forsythia, hortensia, järnek, gullregn, mahonia, rododendron, azalea, idegran, rosenmandel, hyperikum, hybridkejsarolvon.

Sensommar och höst

Lönn, pagodkornell, magnolia, körsbär, äppelträd, plommonträd.

TRÄDGÅRD EXPERTEN

Trädgårdsdesignern **Susanne Andersson** brinner för att ge människor de råd de behöver för att skapa sin drömträdgård. Hon bor i Järfälla utanför Stockholm.

